

**DRUŠTVO KNJIŽNIČARA
ZADAR PREMA SEDAMDESETOJ OBLJETNICI
TEME PREDAVANJA I SEMINARA**

**ZADAR LIBRARY ASSOCIATION
TOWARDS THE 70TH ANNIVERSARY:
TOPICS OF LECTURES AND SEMINARS**

Vera Vitori
Gradska knjižnica Zadar
vvitori@gkzd.hr

UDK / UDC [02:061.2]“ 1949/ 2018“(497.5 Zadar)
Izvorni znanstveni rad / Original scientific paper
Primljeno / Received: 6. 11. 2018.
Prihvaćeno / Accepted: 11. 4. 2019.

Sažetak

Cilj. Rad ukazuje na povijest djelovanja Društva knjižničara Zadar, koje pripada najstarijim knjižničarskim udrugama u Hrvatskoj, u razdoblju od 1949. do 2018. godine. Cilj je rada opisati zastupljenost tema u predavanjima i seminarima u organizaciji Društva ili izvan njega i time ukazati na značaj knjižničarske udruge u stjecanju stručnih znanja i podizanju razine strukovnog djelovanja, kao i promicanju suvremenih trendova u struci.

Metodologija. U izradi rada koristila se povijesna metoda u korištenju arhivske i ostale građe.

Rezultati. Rad ukazuje na djelovanje Društva knjižničara Zadar kroz dulje razdoblje, na njegov razvoj i postignuća unatoč pojedinim razdobljima smanjene aktivnosti. Prikazujući aktivnost Društva knjižničara Zadar, rad ukazuje i na praćenje novih spoznaja i suvremenih trendova u knjižničarstvu s kojima se upoznaje i obrazuje lokalna knjižničarska zajednica.

Originalnost. Rad nastoji obuhvatiti djelatnosti Društva knjižničara Zadar u razdoblju od sedamdeset godina, s naglaskom na ulozi u obrazovanju knjižničara putem predavanja i seminara. Po prvi put daje se kronološki prikaz tema izlaganja, koje prate potrebe knjižničarske zajednice toga razdoblja. Time je rad ujedno i rekonstrukcija povijesnog razvoja knjižničarstva na lokalnom prostoru kroz navedeno razdoblje, koji je odraz stanja razvoja knjižničarstva uopće.

Gljučne riječi: Društvo knjižničara Zadar, knjižničarske udruge, povijest, teme predavanja

Abstract

Objective. The paper presents the history of the Zadar Library Association, one of the oldest library associations in Croatia, from 1949 to 2018. The aim of the paper is to describe the representation of the topics in the lectures and seminars organized by the Association or others, and thus point to the importance of library association in acquiring of the professional knowledge and raising the level of professional engagement as well as the promotion of contemporary trends in the library profession.

Methodology. The historical method in the use of archival and other materials was used in the preparation of the paper.

Results. The paper shows the viability of the Zadar Library Association activity over a longer period of time, its development and achievements despite some periods of stagnation. Presenting the Zadar Library Association activities, especially in the organization of lectures, the paper emphasizes keeping up with new knowledge and contemporary trends in librarianship which are then presented to the local library community in the lectures and seminars.

Originality. The paper aims to give an overview of the seventy years of the Zadar Library Association, with an emphasis on the education of librarians through various activities - lectures and seminars. For the first time, the chronological representation of the topics of lectures and seminars that follow the needs of the librarians' community in the given period is presented. This makes the paper, not only the historical presentation of the development of the Library Association in Zadar, but also the reconstruction of the historical development of librarianship in the local area throughout the mentioned period, reflecting the state of the librarianship development at the global level.

Keywords: history, lecture topics, library associations, Zadar Library Association

1. Uvod

Društvo knjižničara Zadar¹ strukovna je knjižničarska udruga, koja je zajedno s ostalih 16 društava u Republici Hrvatskoj okupljena u Hrvatsko knjižničarsko društvo – nezavisan, nevladin i neprofitni staleški savez udruga.

Kao primarna djelatnost Društva ističe se unapređenje knjižničarske struke i knjižničarske djelatnosti, stručna pomoć u osnivanju i razvijanju različitih tipova knjižnica, a zatim širenje zanimanja za prosvjetno djelovanje i znanstveni rad u knjižnicama te povezivanje i unapređivanje društvenog i ekonomskog položaja knjižničarskih djelatnika na svom području.² S tim u skladu, poslanje Društva knjižničara Zadar definira se kao okupljanje djelatnika knjižničarske struke te se kao osnovni cilj ističe razvijanje svijesti kako o važnosti tako i o vrijednosti struke, pomaganje razvoja profesionalnog djelovanja i promicanje struke u javnosti na području Zadarske županije.³

Društvo 2019. obilježava sedamdeset godina postojanja i rada, a u tom je razdoblju prošlo kroz promjene organizacijskih oblika i nazivlja. Djelatnost i postignuća Društva vidljivi su, uz ostalo, u organizaciji jednog kongresa i dviju skupština Hrvatskoga knjižničarskog društva te predavanja i seminara koji imaju za cilj obrazovanje knjižničara.

Teme predavanja kreću se u širokom rasponu; prate potrebe lokalne knjižničarske zajednice i suvremena postignuća te postaju pokazateljem njezina razvoja i napretka. Društvo se u pojedinim razdobljima bavilo i nakladničkom djelatnošću.

2. Osnutak i organizacijski oblici Društva knjižničara Zadar

Hrvatsko knjižničarsko društvo, pod nazivom Hrvatsko bibliotekarsko društvo, osnovano je 1940. godine⁴, a poratne 1948. podnesena je prijava za njegovo ponovno osnivanje. Potreba i želja za cjelovitijim strukovnim povezivanjem na lokalnoj razini ubrzo je rezultirala osnivanjem prvih povjereništava. Odlukom Upravnog odbora Društva bibliotekara Hrvatske, nakon održane 1. godišnje skupštine imenovani su povjerenici koji su imali zadatak okupiti članove. Već 1949.

¹ U daljnjem tekstu Društvo (kada se govori o Društvu knjižničara Zadar).

² Društvo knjižničara Zadar. Hrvatsko knjižničarsko društvo. Djelatnosti. [citirano: 2018-10-25]. Dostupno na: https://dkz.hr/?page_id=39.

³ Društvo knjižničara Zadar. Hrvatsko knjižničarsko društvo. Poslanje. [citirano: 2018-10-16]. Dostupno na: https://dkz.hr/?page_id=33.

⁴ Usp. Živković, D. Osnutak i prve godine rada: pogled u arhivu. // Hrvatsko knjižničarsko društvo: 14. III. 1940. - 14. III. 2000.: spomenica. / uredila Daniela Živković. Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2000. Str. 9. Dostupno i na: https://www.hkdrustvo.hr/hr/o_nama/povijest/ [citirano: 2018-10-10].

godine osnovana su prva povjereništva u Zadru, Rijeci, Varaždinu i Dubrovniku, sljedeće godine u Splitu, a potom u Osijeku, Puli i Karlovcu.⁵

Za povjerenika u Zadru izabran je Vjekoslav Maštrović, upravitelj tadašnje Naučne biblioteke⁶ u Zadru. Dana 14. lipnja 1949. Maštroviću je upućen poziv na 1. redovnu godišnju skupštinu Društva bibliotekara Hrvatske⁷, a Povjereništvo u Zadru formirano je u rujnu 1949. godine.⁸ Od tada postoji intenzivniji kontakt među članstvom, a zabilježeni su i kontakti V. Maštrovića sa središnjicom.⁹ Da povjerenici nisu imali laganu zadaću, vidljivo je iz korespondencije koja se odvijala između povjerenika i uprave Društva bibliotekara Hrvatske, tj. tadašnjeg prvog predsjednika Matka Rojnića, na što ukazuje Daniela Živković.¹⁰

Povjereništvo u Zadru, kao i ono u Rijeci, među prvima je preraslo u Podružnicu 1954. godine. Decentralizacija je imala pozitivan učinak jer su podružnice organizacijski predstavljale viši i samostaljniji oblik djelovanja članova unutar Hrvatskoga bibliotekarskog društva, no ima i suprotnih mišljenja. Primjerice Pavao Galić smatra da je ta promjena bila štetna i da je predstavljala udarac za rad zadarskog Društva te da se savez društva knjižničara pokazao lošim za naše knjižničarstvo.¹¹ U *Zaključcima sa VIII. godišnje skupštine Društva bibliotekara Hrvatske 31. III. 1957.* stoji navod da je osim povoljnog odraza decentralizacije na struku došlo i do neusklađenosti i nepovezanosti knjižnica u Hrvatskoj, koje su se našle u vrlo različitom administrativnom okružju.¹²

Slijedom novih državnih zakona podružnice su prestale postojati, a u gradovima ili pokrajinama osnivaju se društva bibliotekara. Podružnica u Zadru 1975. godine mijenja naziv u Društvo bibliotekara Zadar, koje je usporedo s promjenama u knjižničarskoj terminologiji preimenovano u Društvo knjižničara Zadar 1998. godine.¹³

⁵ Usp. Isto, str. 13.

⁶ Danas Znanstvena knjižnica Zadar.

⁷ Vidi: Živković. Nav. dj. str. 12.

⁸ HR-DAZD-613: Društvo knjižničara Zadar, 1949.–1959. Napomena: fond je bio nesređen, a od 2019. uzet je u obradu, tj. u trenutku završetka rada fond još nema konačnu strukturu i raspored po tehničkim jedinicama.

⁹ Usp. Živković, D. Nav. dj., str. 13.

¹⁰ Usp. Živković, D. Pogled u povijest Hrvatskoga knjižničarskog društva na njegovu 70. obljetnicu. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 53, 3/4(2010), 163. Dostupno i na: <https://hrcak.srce.hr/80586> [citirano: 2018-10-14].

¹¹ Usp. Galić, P. Sjećanja i razmišljanja jednoga knjižničara : uz 50. obljetnicu hrvatskoga knjižničarskog društva. // Hrvatsko knjižničarsko društvo : 14. III. 1940. – 14. III. 2000. : spomenica. / uredila Daniela Živković. Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2000. Str. 130–131. P. Galić ne argumentira svoju konstataciju, već samo aludira rečenicom: „... a osim toga znamo tko je sve to loše izmislio.“

¹² HR-DAZD-613: Društvo knjižničara Zadar, 1949.–1959.

¹³ Iste godine kada je Hrvatsko bibliotekarsko društvo postalo Hrvatsko knjižničarsko društvo. Vidi: Horvat, A.; M. Mišetić. Uloga stručnoga knjižničarskog društva danas. // Vjesnik bibliote-

3. Djelatnost i postignuća Društva knjižničara Zadar

3.1. Kongres i skupštine

Stručna djelatnost Društva očitovala se primarno u organizaciji stručnih sastanaka i redovitom okupljanju na skupštinama Društva, suradnji s Hrvatskim knjižničarskim društvom, organizaciji predavanja i seminara ili pozivanju članova na predavanja i seminare u organizaciji drugih.

Kao veći i zahtjevniji poduhvat može se istaknuti organizacija kongresa i skupština. U Zadru se od 27. do 29. travnja 1956. godine održao III. kongres Saveza društava bibliotekara Jugoslavije.¹⁴ P. Galić navodi da je održavanje Kongresa potaknuo V. Maštrović¹⁵, koji se zdušno zalagao i promicao Zadar na mnogim područjima. Zadar je izabran zbog dvije velike i značajne obljetnice – 100. godišnjice djelovanja Naučne biblioteke i 150. godišnjice objavljivanja zadarskih novina *Kraljski Dalmatin*, prvih novina na hrvatskom jeziku. Na Kongresu je podjela izlaganja prema komisijama (za naučne i narodne knjižnice) bila uvjetovana brojem i raznolikošću tema te kratkoćom vremena. Održavanje Kongresa s oko četrismo delegata, u gradu s još vidljivim ratnim razaranjima, bilo je velik organizacijski pothvat i vrlo težak zadatak za zadarske knjižničare i Podružnicu. Priznanje za njihov trud i uspjeh odala im je tadašnja predsjednica Hrvatskog bibliotekarskog društva Branka Hergešić, istaknuvši da su zadarski knjižničari dali veliki doprinos svojom organizacijom i požrtvovnošću.¹⁶

Prva skupština Hrvatskoga bibliotekarskog društva koja se održala u Zadru veže se uz 27. i 28. svibnja 1985. Bila je to 25. redovna skupština na temu *Opća dostupnost publikacija*, koju su potaknuli UNESCO i IFLA.¹⁷ Skup je trebao pokrenuti akciju koja je imala za cilj identificirati prepreke u dostupnosti publikacija kako bi se one uklonile, a sudjelovalo je trideset izlagača s radovima podijeljenim u tri tematske cjeline.¹⁸ Društvo bibliotekara Zadar, u ulozi domaćina i organizatora¹⁹, uložilo je velike napore kako bi Skupština svim polaznicima ostala u najboljem sjećanju.²⁰

kara Hrvatske 56, 1-2(2013), 4. Dostupno i na: https://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=170246 [citirano: 2018-10-11].

¹⁴ Vidi: B. Hergešić. III. kongres Saveza društava bibliotekara Jugoslavije: (27.–29. travnja 1956.). // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 1–4(1955–1957), 140–150.

¹⁵ Usp.: Galić, P. Nav. dj., str. 128.

¹⁶ Usp.: Hergešić. B. Nav. dj., str. 143.

¹⁷ Vidi: Sečić, D. Dvadesetpeti redovna skupština Hrvatskoga bibliotekarskog društva, Zadar 1985. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 28, 1–4(1985), 161–164.

¹⁸ Tematske su cjeline: mogućnost pristupa i dostupnost publikacija korisnicima, nabava, obrada i zaštita bibliotečne građe te centralni katalozi i međuknjižnična posudba. Vidi: Sečić, D. Nav., dj. str. 162.

¹⁹ HR-DAZD-613: Društvo knjižničara Zadar, 1960.–1987.

²⁰ Sečić, D. Nav. dj., str. 164.

Povodom priprema za preseljenje Gradske knjižnice Zadar u novu zgradu, održana je 7.–10. listopada 1998. godine 31. skupština Hrvatskoga knjižničarskog društva u organizaciji Društva knjižničara Zadar i Hrvatskoga knjižničarskog društva. Naziv Skupštine glasio je *Korisnici u 21. stoljeću – izazov za knjižničarsku struku*.²¹ Tematski dio Skupštine činilo je sedam izlaganja domaćih i stranih stručnjaka te četrdeset izlaganja na posterima.

3.2. *Predavanja i seminari*

Stručna djelatnost Društva namijenjena podizanju razine strukovnog djelovanja i stjecanju stručnih znanja očitovala se od samih početaka njegova rada. Predavanja sa širokim rasponom tema Društvo je organiziralo za svoje članove, u početku i za ostale sugrađane, pozivajući predavače iz Hrvatskog knjižničarskog društva, regionalnih društava, obrazovnih institucija itd. Društvo je također bilo suorganizatorom predavanja, ali je pozivalo svoje članove i na stručna predavanja u organizaciji drugih.

Uzimajući u obzir navedeno, i na temelju tabličnog predloška u izvještajima Hrvatskoga knjižničarskog društva o radu regionalnih društava²² u kojima su brojčano popisani seminari i predavanja u organizaciji regionalnih društava, kao i posjeti seminarima i predavanjima koje društva ne organiziraju, u radu će biti prikazane obje kategorije, neovisno o organizatoru.

3.2.1. *Teme u razdoblju 1949.–1960.*

Značajno je da su u početnim godinama rada Društva predavači uglavnom bili njegovi članovi. Predavanja su se organizirala u lokalnoj, ali i široj sredini. Zbog brojčano male knjižničarske zajednice, ali i potrebe za edukacijom širih razmjera, izlaganja su se održavala za različite grupacije stanovnika. Tako je u *Izvještaju za 1949./1950.* zabilježeno da su članovi održali predavanja iz knjižničarstva i ostalih struka i izvan Povjereništva.²³

Prvo zabilježeno predavanje na sastanku Povjereništva zapravo je izvješće V. Maštrovića „Tok i zaključci prvog saveznog savjetovanja bibliotekara“, nakon kojeg je održano Maštrovićevo predavanje „Tri značajna događaja u razvoju našeg

²¹ Vidi: Gabriel, D. M. Zapisnik s 31. skupštine Hrvatskoga knjižničarskog društva „Korisnici u 21. stoljeću – izazov za knjižničarsku struku“: Zadar, 7.–10. listopada 1998. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 41, 1–4(1998), 182–191.

²² Vidi tri tablična izvješća u člancima: Živković, D. Izvještaj o radu Hrvatskoga bibliotekarskog društva za razdoblje 7. 5. 1992. – 22. 9. 1994.. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 38, 3–4(1994), 139; Plan rada za 1988/89. godinu. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 31, 1–4(1988), 169; Gabriel, D. Izvješće o radu Hrvatskoga bibliotekarskog društva za razdoblje od 22. rujna 1994. do 16. rujna 1996. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 39, 3–4(1996), 89.

²³ HR-DAZD-613: Društvo knjižničara Zadar, 1949.–1959.

bibliotekarstva (prva godišnja skupština našeg društva, prvo savjetovanje bibliotekara Hrvatske i kongres društava bibliotekara FNRJ“ (1949./50.).²⁴

Prvo predavanje izvan Povjereništva održano je *oficirima JA.* (1949./50.).²⁵ Tom su prigodom Ante Strgačić i Bruno Krstić tumačili *uređaj arhiva u arhivskim bibliotekama*²⁶, a izlaganje je ponovljeno više puta u istom okružju. Već 1950. godine, za puno širi auditorij, na Radio Zagrebu V. Maštrović izlaže *o organizaciji biblioteka i o održanom I. kongresu bibliotekara Jugoslavije u Ljubljani*.²⁷

Potreba za obrazovanjem poratnog stanovništva Zadra, većinskim dijelom doseljenog iz okolnih kopnenih i otočkih naselja, vidljiva je u temama izlaganja koje su kulturno-povijesnog karaktera. Primjerice *o povijesti Arbanasa kraj Zadra* govorio je Bruno Krstić (1949./50.), a V. Maštrović je povodom otvorenja izložbe o Maruliću 1950. u Naučnoj biblioteci u Zadru²⁸ imao predavanje *o životu i radu Marka Marulića*. Nadalje, Maštrović je održao predavanje *o povijesti Zadra* (1951./52.), u dva navrata tumači „Razvoj naše knjige u Dalmaciji“ (1959./1960), a P. Galić 1958. izlaže *o postanku i razvoju pisma*.²⁹

Svijest o iznimnoj važnosti održavanja predavanja u knjižničarskoj zajednici, koja je tek započela sa stručnim obrazovanjem, vidljiva je u jednom od zaključaka sa sastanka Povjereništva u Zadru održanog 1953., koji glasi da je na svakom sastanku potrebno održati bar jedno predavanje.³⁰ Već je 1952. godine u Tajničkom izvještaju Hrvatskoga bibliotekarskoga društva potpisnica Eva Verona posebno istaknula rad Povjereništva u Zadru, koje je te godine održalo pet sastanaka sa stručnim referatima i raspravama o časopisu Vjesnik bibliotekara Hrvatske te redovito Upravnom odboru slalo izvješća sa sastanaka.³¹

Najzastupljenija tema izlaganja su knjižnice, s obzirom na to da se radi o poratnom vremenu u kojem se potiče ustroj i otvaranje novih čitaonica i knjižnica, a u postojećima se nastoji unaprijediti poslovanje. Tako je primjerice na sastanku Povjereništva 1951. dogovoreno da se razgovara s predsjednikom Savjeta za prosvjetu i kulturu grada Zadra kako bi se pozvali učitelji na veću aktivnost u osnivanju pučkih knjižnica.³²

U izlaganjima tematski su zastupljene sveučilišne i znanstvene knjižnice; Maštrović je od 1950. u više navrata govorio *o naučnim bibliotekama, a zadarskoj*

²⁴ Isto. Napomena: za izvješća koja obuhvaćaju dvije godine, npr. *Izvještaj za 1949./50.*, a u kojima uz predavanje/seminar nije zapisana godina, navest će se u radu obje godine.

²⁵ Isto.

²⁶ Izlaganja koja u arhivskoj i ostaloj građi nemaju naslov u radu će biti obilježena kurzivom.

²⁷ Isto.

²⁸ Današnja Znanstvena knjižnica Zadar.

²⁹ HR-DAZD-613: Društvo knjižničara Zadar, 1949.–1959.

³⁰ Isto.

³¹ Isto.

³² Isto.

napose, također je više puta tumačio *historijat Naučne biblioteke u Zadru*, prigodom posjeta raznih grupa izlagao je o našem bibliotekarstvu, uređaju naučnih biblioteka te više puta o razvoju naših naučnih knjižnica i o Naučnoj biblioteci u Zadru. Čedomil Škorić izložio je 1953. „Moja zapažanja o radu Sveučilišne knjižnice³³ u Zagrebu“.³⁴

Tema pučkih knjižnica prvi se put spominje 1950. godine kada je u Biogradu povodom *Tjedna knjige* A. Kitarević predavao o uređenju i značaju seoskih biblioteka i čitaonica, a o radu bibliotekara u pučkim knjižnicama govorio je 1952. Zatim se po prvi put osvrnuo na rad s korisnicima u izlaganju „Prividno i stvarno u radu knjižničara s čitačima“ 1958. O temi pučkih knjižnica s povijesnog gledišta moglo se čuti u izlaganjima Maštrovića, u prvom izlaganju 1955. pod naslovom „Pučke knjižnice u Zadru prije 1920. godine“ i u drugom 1960. pod naslovom „Razvoj pučkih knjižnica za vrijeme preporoda u Dalmaciji“. Isti izlagač već je 1951. održao predavanje o *pravilima jedne pučke knjižnice*.

Dječji odjeli obrađeni su prvi put 1955. u dva izlaganja – Eugenije Bajlo: „Zapažanja u dvogodišnjem radu Dječje knjižnice u Zadru“ i Branke Weil: „Neka iskustva dječjeg odjeljenja gradske knjižnice“.³⁵

Prvi je o knjižničnim uslugama govorio Maštrović u izlaganju o *međubibliotечноj pomoći* 1953., a 1955. izlaže o *problemima zamjene knjiga*.³⁶

Uz arhive i arhivske knjižnice, o kojima je bilo riječi na početku ovog poglavlja, vidljivo je da se obrađuju sve vrste knjižnica koje tada djeluju u Zadru.

U temi koja se odnosi na obradu građe, zastupljena je u navedenom desetogodišnjem razdoblju isključivo formalna obrada građe, shodno primarnim potrebama ondašnjeg knjižničarstva. Raspon građe o kojem se govori s gledišta katalogizacije je raznolik. Prvo izlaganje o katalogizaciji održao je Č. Škorić – „Katalogizacija i smještaj periodske štampe u Naučnoj biblioteci u Zadru“ 1951. Nastavlja se 1957. Maštrovićevo „Katalogiziranje muzikalija“³⁷ i Galićevo „Katalogiziranje pisama“. Usljedila je serija izlaganja 1960.: „Značenje i bibliotekarska obradba plakata“ V. Maštrovića, „Bibliografska obradba dopisnica u talijanskoj stručnoj literaturi“ P. Galića i „Katalozi – vanjski oblik kataloga, opis knjige“ Davora Arasa.³⁸

³³ Današnja Nacionalna i sveučilišna knjižnica Zagreb.

³⁴ HR-DAZD-613: Društvo knjižničara Zadar, 1949.–1959.

³⁵ Isto. Nema pojašnjenja o kojem se dječjem odjelu radi, ali se može pretpostaviti da je riječ o Dječjem odjelu Gradske knjižnice u Zagrebu na kojem je radila Branka Weil (kasnije Furlan). Vidi: Furlan, Branka. // Hrvatska enciklopedija. Zagreb : Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1999.- . Sv. 4 : Fr - Ht. 2002. Str. 73. Dostupno i na: <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=20871> [citirano: 2019-04-04].

³⁶ Isto.

³⁷ Isto. Godine 1955. najavljeno je predavanje Viktora Stamaća pod istim nazivom, ali nema podataka o tome je li održano.

³⁸ Isto.

Već 1950. Maštrović je problematizirao pitanje strukovnog organiziranja u izlaganju o *organizaciji bibliotekara u FNRJ*. Sljedeće su godine tema njegovih izlaganja bili zakonski propisi – o *pravnim propisima u bibliotečnoj struci i o potrebi izmjene osnovne uredbe o bibliotečnoj struci* te tema o *pravilima za pučke knjižnice*. Godine 1952. govori o *novim propisima za službenike, te kako su se odrazili na bibliotekarsku struku*, a 1958. izlaže na temu „Bibliotekarska zvanja u novom činovničkom zakonu“. Ante Dunatov 1958. ima predavanje „Stručni ispiti za knjižničare“, a Galić predstavlja „Informacije o novom ocjenjivanju službenika“ (1958./59.). O statusu knjižničarske profesije s povijesnog gledišta govori Maštrović 1959. – „Razvoj službeničkog statusa u bibliotekarskoj struci“.³⁹

Tema nakladništva spominje se po prvi put 1952. godine u Maštrovićevu izlaganju o *razvoju izdavačke djelatnosti na hrvatskom jeziku u Zadru*, koje je održano prigodom otvorenja izložbe *medicinske štampe* u Naučnoj biblioteci, a zatim u predavanju Ante Ivića o *tiskarama uopće* 1955. godine. Iste je godine obrađena djelatnost tiskare sa zadarskog otočnog područja u izlaganju A. Dunatova „Prodanova tiskara u Preku“. „Zadarske tiskare u XIX. stoljeću“ obradio je Maštrović 1956. godine, a Škorić izlaže o *najstarijim tiskarama u našoj zemlji* (1957.).⁴⁰

Prvo izlaganje na temu stranih knjižnica održala je 1951. Hilda Nikolorić pod nazivom o *Zapadno-njemačkoj biblioteci u Marburgu na Lahni, njen osnutak i razvoj od 1946. do 1950.* Zatim je Maštrović imao informativni referat o *svojim sjećanjima na predavanje Eve Verone o pučkom bibliotekarstvu Danske, Švedske i Norveške* (1952./53).⁴¹ Sljedeće predavanje o inozemnim knjižnicama – o *bibliotekama u Beču* – održao je Maštrović 1954. godine, nakon posjeta Beču prilikom održavanja XIX. sastanka *Savjeta Međunarodne federacije bibliotekarskih društava* na kojem je sudjelovao kao predstavnik Saveza u svojstvu promatrača.⁴² Zatim je 1954. A. Kitarević pročitao predavanje *Vande Milčetić o pučkim knjižnicama u Danskoj*, a D. Aras izvještava o *Cremonskoj knjižnici i radu u njoj* (1958./59.).⁴³

U Zadru je tijekom 1954. godine Sekcija za narodne biblioteke⁴⁴ organizirala seminar u trajanju od 14 dana.⁴⁵ Treba napomenuti da je već od 1951. godine

³⁹ Isto.

⁴⁰ Isto.

⁴¹ Isto.

⁴² Podatak o sudjelovanju Maštrovića preuzet iz: Abramović, L. Pregled rada Društva bibliotekara Hrvatske. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 3, 1–4(1954), 151.

⁴³ HR-DAZD-613: Društvo knjižničara Zadar, 1949.–1959.

⁴⁴ Danas Sekcija za narodne knjižnice.

⁴⁵ Vidi: Petrović, J. Društvo knjižničara Zadar. // Hrvatsko knjižničarsko društvo : 14. III. 1940. – 14. III. 2000. : spomenica. / uredila Daniela Živković. Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2000. Str. 70.

članom Sekcije postao A. Kitarević, tadašnji ravnatelj Gradske knjižnice Zadar. Seminar su pohađala 52 polaznika, a tom su prigodom predavači bili i knjižničari iz Zadra – Kitarević i Maštrović.⁴⁶

Potreba za promicanjem struke i obrazovanjem učeničke populacije o osnovama knjižničarstva ogleda se u inovativnom prijedlogu na jednom od sastanaka Podružnice 1954. godine da se predavanje o knjizi i knjižnicama uvede u osnovne škole.⁴⁷

3.2.2. Teme u razdoblju 1961.–1970.

Šezdesetih godina uočava se smanjen broj aktivnosti kada je u pitanju organizacija predavanja, ali i djelatnost Društva općenito, te je Galić kritički zaključio da je u zadarskoj Podružnici tih godina rad potpuno prestao.⁴⁸ Rad se sveo na svega dva održana predavanja – D. Arasa „Utisci s ispita za zvanje knjižničar“ (1960./61.) i P. Galića o *Knjižnici Marasović* (1961./62.).⁴⁹

Savez knjižnica i čitaonica organizirao je 1962. međurepublički *Seminar za knjižničare i bibliotekare*, a članovi zadarske Podružnice pomogli su kod organizacije.⁵⁰ Seminar je bio namijenjen knjižničarima narodnih, školskih i sindikalnih knjižnica, s predavanjima za dvije razine obrazovanja: za početnike i napredne. Zastupljene su teme: obrada građe (formalna i sadržajna – decimalna klasifikacija), bibliografija (teorija, izrada, korištenje), odjeli (organizacija), zbirke (društvenih nauka, glazbene) i književnost (suvremena jugoslavenska i francuska, marksistička). Polaznici Seminara upoznati su i s racionalizacijom rada, psihologijom korisnika te sa zakonima i propisima u struci.⁵¹

3.2.3. Teme u razdoblju 1971.–1980.

U prvom *Izvještaju*⁵² koji obuhvaća kraj šezdesetih i početak sedamdesetih (1969./71.) za Podružnicu Zadar navedeno je da više godina nije radila, ali se isto-

Tom „kratkim“ seminaru prethodili su tečajevi za knjižničare koji rade u narodnim knjižnicama u trajanju od šest mjeseci 1952./1953. i od devet mjeseci 1953./1954. Iz financijskih razloga prešlo se na „kraće“ seminare u trajanju od 15 do 30 dana. Vidi: Stipčević, A. Društvo bibliotekara Hrvatske (1948-1968) // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 14, 3–4(1968), 205.

⁴⁶ HR-DAZD-613: Društvo knjižničara Zadar, 1949.–1959.

⁴⁷ Isto. Na tragu poticanja razvoja knjižničarstva u zaostalom zadarskom zaleđu bila je i ideja o osnivanju bibliobusne službe već 1952. godine, koja je saživjela 50-ak godina kasnije (2006.).

⁴⁸ Usp.: Galić, P. Čedo Škorić : (1921 – 1986). // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 29, 1–4(1986), 164.

⁴⁹ HR-DAZD-613: Društvo knjižničara Zadar, 1960.–1987.

⁵⁰ Isto.

⁵¹ Vidi: Vuković, V. Seminar za knjižničare i bibliotekare. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 8, 3–4(1962), 185–186. U članku se ne navode imena izlagača.

⁵² Vidi: Mišić, J. Rad Društva bibliotekara Hrvatske od svibnja 1969. do svibnja 1971. : (Tajnički izvještaj podnesen na XVIII godišnjoj skupštini održanoj 7. V 1971. u Slavonskoj Požegi). // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 17, 1–2(1971), 87. U Izvještaju nije navedeno koliko godina

vremeno daje opis aktivnosti, od kojih nijedna nije bilo organizacija ili pohađanje predavanja, kojih nema ni u *Izveštaju iz 1971.–1973.*⁵³

Rad Podružnice aktivirao se od 1974., kada je zabilježeno i prvo predavanje u skladu s aktualnom knjižničarskom problematikom – „O novom zakonu o bibliotekama“⁵⁴ Mirjane Šokote. Uslijedilo je predavanje Mire Mikačić 1979. o *predmetnom katalogu*⁵⁵, a nadalje su zastupljena predavanja u sklopu čak tri održana seminara.

Prvi seminar održan je u svibnju 1980. – *Seminar za bibliotečne radnike*.⁵⁶ Primjetan je porast broja tema koje se odnose na obradu građe. Uz formalnu obradu, u predavanju Mirne Willer o *katalogizaciji* javlja se tema sadržajne obrade M. Mikačić o *klasifikaciji*. Pojavila se nova tema u izlaganju Lidije Abramović „Bibliotekarstvo, dokumentacija i informatika“, koja će se posebno aktualizirati u nadolazećim vremenima.⁵⁷

U sljedećem seminaru, održanom u lipnju iste godine – *Seminar za bibliotekare iz biblioteka u zadarskim kulturnim ustanovama i vojne biblioteke* – Antica Vojvodić održala je predavanje „Obrada i klasifikacija bibliotečne građe“.⁵⁸

Za pretpostaviti je da je na takav odabir tema u oba seminara utjecala i ondašnja situacija u dijelu knjižničarske zajednice u Zadru. Gradska knjižnica Zadar se od 1979. do 1980. preuređivala za otvoreni pristup, pa je za tu potrebu cjelokupan fond reklasificiran i resigniran prema oznakama univerzalne decimalne klasifikacije.⁵⁹

Iste godine u studenom održan je *Seminar za školske knjižnice* na kojem su izlagale Lenac i Višnja Šeta na temu „Organizacija i djelovanje školskih biblioteka u nastavno-obrazovnom procesu“.⁶⁰

Podružnica nije radila, ali je navedeno da su pojedini članovi bili zauzeti poslovima vezanim uz gradnju nove zgrade Naučne biblioteke u Zadru, da su objavljivali priloge u lokalnoj tiskovini, a P. Galić objavio je „Povijest zadarskih tiskara“ u izdanju HBD-a 1979.

⁵³ Vidi: Hanž, B. Rad Hrvatskoga bibliotekarskog društva od svibnja 1971. do svibnja 1973. : (Tajnički izvještaj podnesen XIX godišnjoj skupštini održanoj 18. V 1973. u Rijeci). // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 19, 1–4(1973), 93.

⁵⁴ Vidi: Gomerčić, N. Izvještaj o radu Hrvatskoga bibliotekarskog društva između 19. i 20. skupštine. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 21, 1–4(1975), 71. U izvještaju je naveden naziv izlaganja u navodnicima te je tako prenesen i u tekst rada.

⁵⁵ HR-DAZD-613: Društvo knjižničara Zadar, 1960.–1987.

⁵⁶ Isto.

⁵⁷ Isto.

⁵⁸ Isto.

⁵⁹ Vidi: Derossi, J. Gradska knjižnica u Zadru nakon preuređenja. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 26, 1–4(1982), 215–216.

⁶⁰ HR-DAZD-613: Društvo knjižničara Zadar, 1960.–1987. Za predavačicu Lenac nisu se mogli pronaći podaci o imenu.

3.2.4. Teme u razdoblju 1981.–1990.

U razdoblju od osamdesetih godina do Domovinskog rata i dalje je aktualna tema obrade građe, sada ponovno formalne, ali u novim okolnostima – primjeni ISBD-a za monografije i serijske publikacije.

Prilikom planiranja edukacije knjižničara prethodno je proučeno stanje u knjižnicama Zadra i ispitane su potrebe za održavanjem seminara.⁶¹ Seminar je održan 1982. godine, isključivo s predavačima iz Društva bibliotekara Zadar. Tom su prigodom P. Galić, A. Vojvodić, Božena Rupčić i Mate Mihaljević održali izlaganje „Abecedni katalog, odrednice, elementi kataložskog opisa“, a Vojvodić i Mihaljević predavanje „Primjena ISBD(M)“. Stoji zabilježeno da je tada prvi put prilikom izlaganja korišten grafoskop.⁶²

Za potrebe edukacije u katalogizaciji serijskih publikacija organiziran je seminar „Obrada periodike prema ISBD(S)-u“ (1987./89).⁶³

Javljuju se nove teme vezane uz začetke informacijskih sustava, u dva izlaganja Veselka Velčića 1984. godine: „Bibliotečno informacijski sistem u SFRJ“ i „Bibliotečno informacijski sistem društveno političke zajednice“.⁶⁴

Galić je upoznao knjižničarsku zajednicu s temom „Važnost bilježničkih inventara za proučavanje povijesti knjige“ (1981./83.).⁶⁵

Članovi Društva pohađali su izlaganja na 25. skupštini Hrvatskog bibliotekarskog društva održanoj u Zadru 1985.⁶⁶, kao i savjetovanje na temu *kadrova u knjižnici* 1986. godine prigodom otvorenja Knjižnice u Obrovcu.⁶⁷

3.2.5. Teme u razdoblju 1991.–2000.

U devedesetima aktualizira se tema nakladništva u dva navrata, godine 1997. u izlaganju Aleksandra Stipčevića „Izdavačka djelatnost u hrvatskom knjižničarstvu“⁶⁸ te u predavanju Tatjane Aparac *o ulozima knjižnica i nakladnika u informacijskom vremenu* (1996./98.).⁶⁹

⁶¹ Pažameta, I. Izvješčaj o radu hrvatskoga bibliotekarskog društva između XXIII. i XXIV. redovne skupštine. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 27, 1–4(1983–1984), 93.

⁶² HR-DAZD-613: Društvo knjižničara Zadar, 1960.–1987.

⁶³ Vidi: Živković, D. Izvješčaj o radu Hrvatskoga bibliotekarskoga društva za razdoblje 25. 5. 1987. – 14. 4. 1989. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 32, 1–4(1989), 189. Nisu navedena imena izlagača.

⁶⁴ HR-DAZD-613: Društvo knjižničara Zadar, 1960.–1987.

⁶⁵ Isto.

⁶⁶ Vidi: Sečić, D. Nav. dj., str. 161–164.

⁶⁷ HR-DAZD-613: Društvo knjižničara Zadar, 1960.–1987.

⁶⁸ HR-DAZD-613: Društvo knjižničara Zadar, 1988.–2000.

⁶⁹ Vidi: Gabriel, D.M. Izvješčaj o radu Hrvatskoga knjižničarskog društva za razdoblje od 26. rujna 1996. do 7. listopada 1998. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 41, 1–4(1998), 162.

Članovi Društva pohađali su predavanje Aleksandra Stipčevića *o cenzuri* (1992./1994.).⁷⁰

Novost predstavljaju izlaganja zadarskih knjižničara sa stručnog boravka u inozemstvu, prva takve vrste nakon Domovinskog rata, ujedno i sa znatnim vremenskim odmakom od zadnjih predavanja o stranim knjižnicama krajem pedesetih. Predavanje o njemačkim knjižnicama održala je Vera Vitori u *Mjesecu hrvatske knjige* 1996. godine – „Gradska knjižnica Münster – spoj klasičnog i suvremenog knjižničarstva“. Ujedno je to prvo predavanje uz dijafilmove i videoprojekciju. Tom je prigodom uz dijafilmove predavanje održala i Dajana Brunac – „Knjižničarstvo u Engleskoj: narodne knjižnice, The British Library, Sveučilišna knjižnica – Loughborough“.⁷¹

Organiziran je seminar *o primjeni UNIMARC zapisa u kompjutoriziranom bibliotечnom poslovanju* (1989./91.).⁷²

3.2.6. Teme u razdoblju 2001.–2010.

U ovome razdoblju prisutne su već ustaljene teme o knjižnicama te do sada rijetka tema predmetne obrade, uz cijeli niz novih tematskih područja. Broj izlaganja u odnosu na prethodna razdoblja u vidljivom je porastu.

Teme koje obuhvaćaju knjižnice nalazimo u predavanjima inozemnih izlagača, uglavnom na engleskom jeziku. Izlagali su Pam Dragovich, „Public Libraries in the U.S., and Library of Congress“, 2004.; Robert Goehert, „The Major Issue Facing Libraries and Librarians in the 21st Century“, 2005.⁷³; Ann Wolpert, „Organizacija knjižnica na MIT-u (Massachusetts Institute of Technology) i nove usluge“ 2008.⁷⁴

Temu predmetne obrade, izloženu do tada samo jednom (Mikačić 1979.), aktualizirala je Mirjana Vujić u tri navrata: „Predmetno označivanje i pretraživanje“ 2005., „Predmetno označivanje i pretraživanje u praksi“ 2006. i „Načela predmetnog označavanja u NSK-u“ 2006.⁷⁵ Temu sadržajne obrade, s naglaskom na klasifikaciji, održala je 2006. Lidija Jurić-Vukadin: „Primjena UDK u praksi“.⁷⁶

⁷⁰ Vidi: Živković, D. Izvještaj o radu Hrvatskoga bibliotekarskog društva za razdoblje 7. 5. 1992. – 22. 9. 1994. // *Vjesnik bibliotekara Hrvatske* 37, 3–4(1994), 141. Navedeno je da je održano predavanje Paula Sturgesa, ali nema naziva predavanja. Vidi: Gabriel, D. Izvješće. Nav. dj., str. 89.

⁷¹ HR-DAZD-613: Društvo knjižničara Zadar, 1988.–2000.

⁷² Isto. Nisu navedena imena predavača.

⁷³ Vidi: Dragija Ivanović, M. Izvještaj o radu Društva knjižničara Zadar u periodu 2004.–2006. godine. [citirano: 2018-10-25]. Dostupno na: https://dkz.hr/wp-content/uploads/2014/01/2004_2006.pdf.

⁷⁴ Vidi: Vitori, V. Pismohrana Društva knjižničara Zadar, Izvješće o radu Društva knjižničara Zadar za razdoblje od 2007.-2009. Napomena: radi se o pismohrani koja još nije stekla uvjete za pohranu u Državni arhiv u Zadru, a smještena je u Gradskoj knjižnici Zadar.

⁷⁵ Vidi: Dragija Ivanović, M. Nav. dj.

⁷⁶ Isto.

Nabavu građe predstavila je Aparac Jelušić u dva predavanja 2003. pod nazivom „Nabava u školskoj knjižnici“ i „Nabava u knjižnici“⁷⁷, a na istu temu, ali u suvremenom računalnom poslovanju, izlagale su Greta Šimičević i Željana Vučina – „Mrežna nabava“ 2006.⁷⁸ Lorenka Bučević-Sanvincenti u izlaganju iz 2006. obradila je temu „Izgradnja zbirke u školskim knjižnicama“⁷⁹, a te godine istu su temu u digitalno okružje postavili Jadranka Stojanovski i Radovan Vrana pod naslovom „Izgradnja digitalnih zbirki“.⁸⁰ Laila Miletić Vejzović održala je 2004. izlaganje o digitalizaciji „Digitalni projekti Washington State University“.⁸¹

Jedna je od novih tema “Organiziranje pristupa elektroničkim časopisima – izazovi na koje upozorava katalogizator” Paula Cunnea iz 2001. godine⁸², kao i tema Zdenke Sviben „Elektronički referentni izvori“ iz 2010.⁸³

Jadranka Stojanovski održala je predavanje i radionicu *o online bazama podataka* (2003./04.)⁸⁴, a o funkcioniranju *online* kataloga prvi je put izlagala Ana Barbarić – „Osnovna načela *online* knjižničnih kataloga“ (2008.)⁸⁵. Na temu „Kako predstaviti znanje?“ govorili su Vesna Turčin i Jasenka Zajec 2009. godine.⁸⁶

Sasvim novu sintagmu – informacijska pismenost – nalazimo u izlaganju Marte Meštrovic Deyrup „Informacijska pismenost u školskim, sveučilišnim i narodnim knjižnicama“ (2007.)⁸⁷, Greg Notess obradio je 2004. godine temu „The

⁷⁷ Vidi: Dragija Ivanović, M.; F. Pehar. Izvještaj o radu Društva knjižničara Zadar – 2003/2004 g. [citirano: 2018-10-25]. Dostupno na: https://dkz.hr/wp-content/uploads/2014/01/2003_2004.pdf.

⁷⁸ U ovom izvješću nisu navedene godine izlaganja i nazivi predavanja (osim izlaganja T. Aparac Jelušić) te je za taj podatak korištena pismohrana Društva knjižničara Zadar, pozivi na predavanja, 2003.

⁷⁹ Vidi: Dragija Ivanović, M. Izvještaj o radu Društva knjižničara Zadar u periodu 2004.–2006. godine. Nav. dj.

⁸⁰ Isto.

⁸¹ Vidi: Dragija Ivanović, M. Izvješće o radu Društva knjižničara Zadar u periodu od 26. lipnja 2006. – 03. svibnja 2007. [citirano: 2018-10-25]. Dostupno na: https://dkz.hr/wp-content/uploads/2014/01/2006_2007.pdf.

⁸² Vidi: Dragija Ivanović, M.; F. Pehar. Nav. dj.

⁸³ Vidi: Katić, E. Izvješće o radu Društva : za period od rujna 2000. do rujna 2002. [citirano: 2018-10-25]. Dostupno na: https://dkz.hr/wp-content/uploads/2014/01/2000_2002.pdf.

⁸⁴ Pismohrana Matične službe Gradske knjižnice Zadar, pozivi na predavanja, 2010.

⁸⁵ Vidi: Dragija Ivanović, M.; F. Pehar. Nav. dj. Napomena: u *web*-izvješću, kao ni u pismohrani Društva knjižničara Zadar, nije naveden naslov predavanja ni godina. Radi se o izvješću za 2002.–2004.

⁸⁶ Vidi: Vitori, V. Društvo knjižničara Zadar. [citirano: 2018-10-25]. Dostupno na: https://dkz.hr/wp-content/uploads/2014/01/2007_2009.pdf. Napomena: u *web*-izvješću nije navedena godina za održana predavanja te je za taj podatak korištena pismohrana Društva knjižničara Zadar, pozivi na predavanja, 2008.

⁸⁷ Pismohrana Matične službe Gradske knjižnice Zadar, pozivi na predavanja, 2009.

⁸⁸ Vidi: Vitori, V. Pismohrana Društva knjižničara Zadar. Nav. dj.

Future of Scientific Literature“⁸⁸, a Helena Markulin predstavila je „Medicinske informacije“ (2006.).⁸⁹

O korisničkim uslugama izlaže Marina Mihalić pod naslovom „Rad s korisnicima – metode i tehnike“⁹⁰, a o pružanju knjižničnih usluga na daljinu uz upotrebu tehnologije govorili su Jagoda Ille i Krešimir Zauder u izlaganju „Knjižnica 2.0“ 2009. godine.⁹¹

Prvi put spominju se usluge za specifičnu populaciju – mladež – u izlaganju Verene Tibljaš i Ivanke Stričević „Knjižnične usluge za mladež“ (2006.).⁹² Fokus je i na predavanjima o uslugama za djecu. Primjerice Hela Čičko i Ivanka Stričević izlažu na temu „Knjižnične usluge i službe za djecu“ 2006.⁹³, Stričević 2007. izlaže na temu „Pedagoški rad s djecom i mladima u knjižnici“⁹⁴, Tibljaš obrađuje „Rad s djecom i mladima u školskim i narodnim knjižnicama 2009.“⁹⁵, a Alice Kolarić, Vjeruška Štivić i Žozefina Žentil-Barić izlažu „Poticanje čitanja među djecom i mladeži u digitalnom okruženju“.⁹⁶

Željka Butorac i Veronika Čelić-Tica govore o specifičnoj temi „Pravo na razvoj pismenosti: građa lagana za čitanje i logo-biblioterapija“ (2008.).⁹⁷

Na temu komunikacije između knjižničara i korisnika Marina Mihalić održala je izlaganje „Komunikacija unutar poslovnog sustava – knjižnice i korisnici“ (2008)⁹⁸, a potpuna je novost i integracija marketinga u knjižnično poslovanje, o čemu su knjižničari mogli naučiti u radionici „Marketing u neprofitnim organizacijama (izrada marketinškog plana)“ Jurice Pavičića i Nikše Alfrevića (2005.).⁹⁹

Otvorenje Odjela za informacijske znanosti u Zadru neminovno se odražava i na novi odabir tema, pa 2005. Aparac Jelušić izlaže na teme „Bolonjski proces i studij informacijskih znanosti“ i „Nova stručna zvanja u svjetlu Bolonjske dekla-

⁸⁸ Vidi: Dragija Ivanović, M. Izvještaj o radu knjižničara Zadar u periodu 2004.–2006. godine. Nav. dj.

⁸⁹ Isto.

⁹⁰ Isto.

⁹¹ Pismohrana Matične službe Gradske knjižnice Zadar, pozivi na predavanja, 2009.

⁹² Vidi: Dragija Ivanović, M. Izvještaj o radu knjižničara Zadar u periodu 2004.–2006. godine. Nav. dj.

⁹³ Vidi: Dragija Ivanović, M. Izvješće o radu Društva knjižničara Zadar u periodu od 26. lipnja 2006. – 03. svibnja 2007. Nav. dj.

⁹⁴ Vidi: Vitori, V. Društvo knjižničara Zadar. Nav. dj.

⁹⁵ Vidi: Vitori, V. Pismohrana Društva knjižničara Zadar. Nav. dj.

⁹⁶ Pismohrana Matične službe Gradske knjižnice Zadar, pozivi na predavanja, 2018.

⁹⁷ Isto.

⁹⁸ Isto.

⁹⁹ Vidi: Dragija Ivanović, M. Izvještaj o radu knjižničara Zadar u periodu 2004.–2006. godine. Nav. dj.

racije“ , a znanstvenoj djelatnosti podučavaju Tinka Katić i V. Turčin na radionici „Kako napisati i objaviti stručni i znanstveni rad“ (2005.).¹⁰⁰ U jednom od predavanja L. Miletić Vejzović govorilo se o *statusu visokoškolskih knjižničara na američkim sveučilištima, metodama vrednovanja rada knjižničara i upravljanju knjižnicama* (2004.).¹⁰¹ Ivana Vladilo održala je 2007. predavanje na temu knjižničarske profesije „Knjižničar knjižničaru ili da solo knjižničar ne bude sam“¹⁰², a Aleksandra Horvat na temu „Vrijednosti knjižničarske profesije“ (2008.).¹⁰³

Tadašnje društveno-političko stanje i priprema Hrvatske za ulazak u Europsku uniju ogleđaju se u prikladnim temama. U okviru projekta Hrvatskog knjižničarskog društva „Informacije o Europskoj uniji u narodnim knjižnicama“ održana su 2005. prva predavanja: Žanete Baršić-Schneider „Dostupnost službenih publikacija i dokumenata tijela javne vlasti“, Blaženke Peradenić-Kotur „Europska unija: kratak uvod“¹⁰⁴, A. Horvat „Informacijsko društvo i knjižnice“ i Marian Koren „Nizozemska iskustva s informacijama o Europskoj uniji u narodnim knjižnicama“.¹⁰⁵ Nastavak je uslijedio 2006. kada su gostovale knjižničarke iz Nizozemske s predavanjem „Presentation of Dutch model of Provincial library center and Public Library services in the Netherlands“ (AnnetKrol-Meijer, HettyKruithof-van de Weg, Ingrid Bon i Vera Traas-van Straten).¹⁰⁶

I dalje se održavaju predavanja zadarskih knjižničara s temom posjeta stranim knjižnicama; Franjo Pehar i Martina Dragija Ivanović izvijestili su 2003. godine o *trojtjednom posjetu knjižnicama Sjedinjenih Američkih Država*¹⁰⁷, Dragija Ivanović izlaže „Fin(ska)a iskustva: stručno putovanje po finskim knjižnicama“ (2005.)¹⁰⁸, a Mladen Masar govori o tome „Što je novo preko bare – iskustva sa studijskog putovanja po američkim knjižnicama.“¹⁰⁹ Godine 2009. organizirano je predavanje Ivane Pažur s temom s Dalekog istoka „Kineske knjižnice – Nacionalna knjižnica, Glavna knjižnica u Pekingu i Knjižnica u Nanjingu“.¹¹⁰

¹⁰⁰ Isto.

¹⁰¹ Vidi: Dragija Ivanović, M.; F. Pehar. Nav. dj.

¹⁰² Vidi: Dragija Ivanović, M. Izvješće o radu Društva knjižničara Zadar u periodu od 26. lipnja 2006. – 03. svibnja 2007. Nav. dj.

¹⁰³ Vidi: Vitori, V. Društvo knjižničara Zadar. Nav. dj.

¹⁰⁴ Pismohrana Matične službe Gradske knjižnice Zadar, pozivi na predavanja, 2005.

¹⁰⁵ Vidi: Dragija Ivanović, M. Izvještaj o radu knjižničara Zadar u periodu 2004.–2006. godine. Nav. dj.

¹⁰⁶ Vidi: Dragija Ivanović, M. Izvješće o radu Društva knjižničara Zadar u periodu od 26. lipnja 2006. – 03. svibnja 2007. Nav. dj.

¹⁰⁷ Vidi: Dragija Ivanović, M.; F. Pehar. Nav. dj.

¹⁰⁸ Vidi: Dragija Ivanović, M. Izvještaj o radu knjižničara Zadar u periodu 2004.–2006. godine. Nav. dj.

¹⁰⁹ Vidi: Dragija Ivanović, M. Izvješće o radu Društva knjižničara Zadar u periodu od 26. lipnja 2006. – 03. svibnja 2007. Nav. dj.

¹¹⁰ Vidi: Vitori, V. Društvo knjižničara Zadar. Nav. dj.

Po prvi put u Zadru se govori na temu bibliobusne službe na organiziranom 2. festivalu hrvatskih bibliobusa i 8. okruglom stolu o pokretnim knjižnicama 2008. godine, koje pohađaju članovi Društva knjižničara Zadar.¹¹¹

Društvo knjižničara Zadar bilo je suorganizatorom skupa *Dani mladih knjižničara* (2008.) i *Dani studenata knjižničarstva* (2009.), zajedno s Udrugom studenata knjižničarstva *Ex libris* iz Zadra.¹¹² Na skupu su, uz izlaganja studenata, održana sljedeća izlaganja knjižničara 2008. godine: Ljiljane Ugrinić „Knjižnica HAZU“, Ante Mihića „Knjižnica Sali“, Roberta Nezirovića „Uloga i zadaci stručne knjižnice u Općoj bolnici Zadar“, Željke Aleksić i Anamarije Banić „Međuknjižnična posudba IFLA, Hrvatska, ZKZD“, Jagode Ille, Borisa Bosančića i V. Vitori „Projekt pitajte knjižničare“ uz diskusiju na temu profesionalne etike i videovezu s Osijekom, koja je prva zabilježena videokonferencija u povijesti Društva knjižničara Zadar.¹¹³ Sljedeće godine izlagači su bili: Mirko Petrić, „Privatno i javno: utjecaj digitalnih tehnologija na ulogu knjižnice u zajednici“, Zoran Bekić, „Moderna e-infrastruktura kao okruženje moderne knjižnice“, M. Meštrović-Deyrup, „*Information Wants to be Free and Other Interesting Dilemmas for the Academic Librarian in the Information Age*“ i A. Mihić, „Ča je novog u Sali?“¹¹⁴

3.2.7. Teme u razdoblju 2011.–2018.

U ovom razdoblju, dvije godine kraćem od prethodnih, tematski fokus ponovno je na knjižnicama i njihovima uslugama, ali u novom informacijskom okružju, a javlja se i niz novih tema.

Kornelija Petr Balog, M. Dragija Ivanović i B. Badurina održali su radionicu „Vrednovanje informacijskih usluga“ 2011.¹¹⁵ Ante Kolanović i Ivan Miočić održali su 2012. predavanje „Društvo znanja: carevo novo ruho“¹¹⁶, a predavanje Raphaële Bats pod nazivom „Diversity in libraries, from collections to services: new way to make the library inclusive“ održano je 2013.¹¹⁷

¹¹¹ Vidi: Radman, N. Drugi festival hrvatskih bibliobusa i Osmi okrugli stol o pokretnim knjižnicama: (Zadar, 25. travnja 2008.). // HKD Novosti 40(2008). Dostupno i na: <https://www.hkdruštvo.hr/hkdnovosti/clanak/33> [citirano: 2018-10-25].

¹¹² Skup se održavao i sljedećih godina, ali više ne uz suorganizaciju Društva knjižničara Zadar.

¹¹³ Pismohrana Društva knjižničara Zadar, Poziv na Dane mladih knjižničara, 2008.

¹¹⁴ Pismohrana Društva knjižničara Zadar, Poziv na Dane mladih knjižničara, 2009.

¹¹⁵ Društvo knjižničara Zadar. Poziv na radionicu „Vrednovanje informacijskih usluga“. [citirano: 2018-10-25]. Dostupno na: <https://dkz.hr/?paged=10>.

¹¹⁶ Društvo knjižničara Zadar. Drugi stručni kolokvij Društva knjižničara Zadar. [citirano: 2018-10-25]. Dostupno na: <https://dkz.hr/?paged=10>.

¹¹⁷ Društvo knjižničara Zadar. Predavanje gostujuće profesorice Raphaëlle Bats. [citirano: 2018-10-25]. Dostupno na: <https://dkz.hr/?paged=7>.

Radionicu „Knjižnice i društveni mediji (Facebook – kako stvoriti virtualnu mrežu prijatelja)“ održala je Dorja Mučnjak (2013.)¹¹⁸, a sljedeće godine predavanje o novim tehnologijama i programima informacijske pismenosti imali su Melisa Lewis – „Prihvatanje promjena“¹¹⁹ te A. Kolanović – „Facebook zapravo“.¹²⁰

Mario Hibert izlagao je 2016. na temu „Bibliotekarstvo i zajednička dobra: iza zovi etike dijeljenja“ s naglaskom na borbi protiv privatizacije znanja i informacija, a Aram Sinnreich iste je godine zagovarao autorska prava – „Ethics, Evolved: An International Perspective on Copying in the Networked Age“.¹²¹

Zrinka Džoić održala je izlaganje „Zelene knjižnice – projekti u Hrvatskoj“ (2017.), dok je M. Masar govorio o projektu „INELI Balkans“.¹²² Predavač Ivo Tokić predstavio je temu „Analiza interesno-utjecajnih skupina, SWOT analiza i brainstorming u praksi“ 2015. godine.¹²³

Željka Butorac i Dunja Marija Gabriel održale su predavanje „Pravo na razvoj pismenosti: građa lagana za čitanje“ 2016. godine.¹²⁴

Jakov Marin Vežić govoreći o programu za međuknjižničnu posudbu „MKP“ predstavio je svoju inačicu programa (2014.)¹²⁵, „Mali Morski utorak u Gradskoj knjižnici Zadar“ opisao je A. Kolanović (2017.)¹²⁶, a 2017. J. Marin Vežić dao je „Prikaz web biltena Sveučilišne knjižnice Zadar“.¹²⁷

Govoreći o promjenama knjižničnog prostora u novim uvjetima, izlaganje pod naslovom „Utjecaj informacijske tehnologije na službe, usluge i prostorno oblikovanje knjižnica“ održala je V. Vitori 2016. godine.¹²⁸

¹¹⁸ Društvo knjižničara Zadar. Poziv na radionicu „Knjižnice i društveni mediji“. [citirano: 2018-10-25]. Dostupno na: <https://dkz.hr/?paged=7>.

¹¹⁹ Društvo knjižničara Zadar. Predavanje Melise Lewis o novim tehnologijama u knjižnicama. [citirano: 2018-10-25]. Dostupno na: <https://dkz.hr/?paged=6>.

¹²⁰ Društvo knjižničara Zadar. Izvještaji o radu Društva 2013–2015. [citirano: 2018-10-25]. Dostupno na: https://dkz.hr/?page_id=67.

¹²¹ Društvo knjižničara Zadar. Poludnevni stručni skup i skupština Društva knjižničara Zadar. [citirano: 2018-10-25]. Dostupno na: <https://dkz.hr/?paged=3>.

¹²² Društvo knjižničara Zadar. 9. stručni kolokvij Društva knjižničara Zadar. [citirano: 2018-10-25]. Dostupno na: <https://dkz.hr/?paged=2>.

¹²³ Pismohrana Matične službe Gradske knjižnice Zadar, pozivi na predavanja, 2015.

¹²⁴ Pismohrana Matične službe Gradske knjižnice Zadar, pozivi na predavanja, 2016.

¹²⁵ Društvo knjižničara Zadar. Poziv na radionicu „MKP“. [citirano: 2018-10-25]. Dostupno na: <https://dkz.hr/?paged=6>.

¹²⁶ Društvo knjižničara Zadar. 10. stručni kolokvij Društva knjižničara Zadar. [citirano: 2018-10-25]. Dostupno na: <https://dkz.hr/?paged=2>.

¹²⁷ Društvo knjižničara Zadar. 9. stručni kolokvij Društva knjižničara Zadar. Nav. dj.

¹²⁸ Društvo knjižničara Zadar. 8. stručni kolokvij i posjet Zavodu za povijesne znanosti HAZU u Zadru. [citirano: 2018-10-25]. Dostupno na: <https://dkz.hr/?paged=2>.

Tema koja do tada nije bila zastupljena, a odnosi se na knjižnice u ratnim prilikama, vidljiva je u izlaganju Marice Šapro Ficović *o knjižnicama u Domovinskom ratu* (2014.).¹²⁹

Zaštita građe bila je prisutna na radionici „Planiranje i upravljanje zaštitom knjižnične građe“ Dragice Krstić 2013.¹³⁰ te 2015. na izlaganju i radionici pod istim nazivom, ali s drugim predavačima: Lucijom Ašler i Marinom Strupar.¹³¹

Tema formalne obrade građe zastupljena je 2017. u izlaganjima Vikice Semenski i Andree Šušnjar „Katalogizacija zvučne građe glazbenog sadržaja, vizualne i elektroničke građe: primjena objedinjenog izdanja ISBD-a“ te Vesne Hodak i Sonje Pigac „ISBD – objedinjeno izdanje: katalogizacija omeđene i neomeđene tiskane građe“.¹³² Tema sadržajne obrade prisutna je 2014. u radionici L. Jurić Vukadin „UDK u praksi – novo izdanje UDK 2013.“¹³³ te u prezentaciji V. Vitori „Predmetno označivanje književnih tekstova – povijesnih romana“ (2017.).¹³⁴

„Uloga konceptualnih modela u suvremenoj bibliografskoj organizaciji“ naziv je predavanja Ane Vukadin (2017.).¹³⁵

Nakladništvo jedne specijalne knjižnice objašnjeno je predstavljanjem postera „Izdavačka djelatnost Arheološkog muzeja Zadar kao oblik komuniciranja s javnošću“ Marine Marune (2016.).¹³⁶

Alka Stropnik i D. Brunac obrađuju „Rad s djecom i mladima u školskim i narodnim knjižnicama“ 2012.¹³⁷

Prvi *webinar* – predavanje koje se prenosi internetom u realnom vremenu – održala je Goranka Mitrović 2018. godine na temu „Bibliometrijski pokazatelji u vrednovanju znanstvene produktivnosti“.¹³⁸

Povodom posjeta stranim knjižnicama 2014. prezentirano je *Izviješće sa studijskog putovanja u SAD* Milka Belevskog¹³⁹, a godine 2015. izlagale su Dora

¹²⁹ Društvo knjižničara Zadar. Izviještaji o radu Društva 2013–2015. [citirano: 2018-10-25]. Dostupno na: https://dkz.hr/?page_id=67. U izvješću nisu navedeni nazivi predavanja.

¹³⁰ Društvo knjižničara Zadar. Radionica Planiranje i upravljanje zaštitom knjižnične građe. [citirano: 2018-10-25]. Dostupno na: <https://dkz.hr/?paged=8>.

¹³¹ Pismohrana Matične službe Gradske knjižnice Zadar, pozivi na predavanja, 2015.

¹³² Pismohrana Matične službe Gradske knjižnice Zadar, pozivi na predavanja, 2017.

¹³³ Pismohrana Matične službe Gradske knjižnice Zadar, pozivi na predavanja, 2014.

¹³⁴ Društvo knjižničara Zadar. 10. stručni kolokvij Društva knjižničara Zadar. Nav. dj.

¹³⁵ Pismohrana Matične službe Gradske knjižnice Zadar, pozivi na predavanja, 2017.

¹³⁶ Društvo knjižničara Zadar. 8. stručni kolokvij i posjet Zavodu za povijesne znanosti HAZU u Zadru. Nav. dj.

¹³⁷ Pismohrana Matične službe Gradske knjižnice Zadar, pozivi na predavanja, 2012.

¹³⁸ Pismohrana Matične službe Gradske knjižnice Zadar, pozivi na predavanja, 2018.

¹³⁹ Društvo knjižničara Zadar. Zapisnik sa 5. stručnog kolokvija. [citirano: 2018-10-25]. Dostupno na: <https://dkz.hr/?paged=5>.

Rubinić na temu „Švedski stol – jobshadowing u Sveučilišnoj knjižnici u Borasu“ i Gorica Lovrić na temu „Knjiga s pogledom na Guggenheim – jobshadowing u Sveučilišnoj knjižnici Deusto u Bilbao“.¹⁴⁰

„Izveštaj s konferencije BOBCATSSS 2015., prikaz novog dizajna mrežne stranice Društva knjižničara Zadar, prikaz nadolazeće verzije 2.0 programa MKP“ dao je J. M. Vežić 2015. godine.¹⁴¹ *O radu Društva knjižničara Zadar i središnjice HKD-a* izlagali su M. Masar i A. Kolanović 2014., dok iste godine T. Aparac-Jelušić govori *o radu Hrvatskog knjižničnog vijeća*, a Ž. Aleksić *o nedavnom skupu o katalogizaciji neknjižne građe*.¹⁴²

3.3. Nakladnička djelatnost

Nakladnička djelatnost Društva bilježi u pojedinim godištim znatnu aktivnost koja se smjenjuje s razdobljima mirovanja. Započela je na inicijativu Č. Škorića (predsjednik 1971.–1979.)¹⁴³, a P. Galić smatra da su zadarski knjižničari vjerojatno prvi kod nas došli na zamisao da nešto tiskaju u nakladi Društva.¹⁴⁴

Od 1973. do 1982. godine nakladništvo je obuhvaćalo tiskanje razglednica na temu knjižnih motiva vezanih uz Zadar. Izdane su razglednice s prikazom posveta Zadru s poledine naslovnice knjige Š. Budinića; razglednica s naslovnicom prvog dalmatinskog književnog časopisa *Zora Dalmatinska*, a na stražnjoj strani s crtežom Zadra iz 19. st.; razglednica s motivom Zadra iz 19. st.; razglednica s rukopisom u kojem se spominje Zadar, a sa stražnje strane ponovno sa spomenutom posvetom; razglednica s crtežom Zadra iz 16. st. i naslovnicom *Judite* M. Marulića tiskane 1522., koja se prodavala kod tadašnjeg zadarskog knjižara J. Mirkovića. Nakon dvije godine tiskana je razglednica s motivom Zadra iz 19. st., pa ponovno 1982. razglednica s naslovnicom *Vile Slovinke* pjesnika J. Barakovića i razglednica sa stihovima J. Ivetića posvećenim J. Barakoviću.¹⁴⁵

Izniman je nakladnički poduhvat izdavanje knjige Šime Jurića *Inkunabule u zadarskim knjižnicama* 1985. godine, s Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom

¹⁴⁰ Društvo knjižničara Zadar. 7. stručni kolokvij Društva knjižničara Zadar i Sveučilišne knjižnice Sveučilišta u Zadru. [citirano: 2018-10-25]. Dostupno na: <https://dkz.hr/?paged=3>.

¹⁴¹ Društvo knjižničara Zadar. 6. stručni kolokvij i Skupština Društva knjižničara Zadar. [citirano: 2018-10-25]. Dostupno na: <https://dkz.hr/?paged=5>.

¹⁴² Društvo knjižničara Zadar. 4. stručni kolokvij Društva knjižničara Zadar. [citirano: 2018-10-25]. Dostupno na: <https://dkz.hr/?paged=6>.

¹⁴³ HR-DAZD-613: Društvo knjižničara Zadar, 1960.–1987.

¹⁴⁴ Usp. Galić, P. Čedo Škorić. Nav. dj., str. 164.

¹⁴⁵ Usp. Peljušić-Katić, M. Nakladnička djelatnost Društva bibliotekara u Zadru. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 33, 1–4(1990), 173–174.

kao sunakladnikom, u izdanju od petsto primjeraka.¹⁴⁶ Publikacija predstavlja prvi jedan prilog upoznavanju bogate kulturne baštine Zadra, koji je time postao prvi grad u Hrvatskoj koji je dobio katalog inkunabula svojih knjižnica.¹⁴⁷ Društvo knjižničara Zadar ušlo je u povijest kao prvo regionalno društvo koje je izdalo tako značajnu publikaciju.

Nakladnička djelatnost oživjela je 2013. godine kada je izdan vodič *Knjižnice Zadarske županije* u nakladi od tristo primjeraka.¹⁴⁸ Premda su pripreme za prikupljanje Vodiča započele još 1994. godine te intenzivnije, u prvoj fazi, od 1996. do 1998.¹⁴⁹, na njegovo izdavanje čekalo se niz godina jer Društvo knjižničara Zadar, koje se uglavnom financiralo od članarine, nije imalo financijskih sredstava za njegovo izdavanje. Osim toga, rad na Vodiču prolazio je kroz više etapa, što je vidljivo iz dokumentacije Društva. Primjerice još se 30. listopada 2000. godine u Prijavi na *Natječaj za predlaganje Programa javnih potreba u kulturi, prosvjeti, športu i tehničkoj kulturi Zadarske županije u 2001. godini*, prilikom traženja novčanog iznosa od 20 000 kuna, izvještava da je Vodič već tri godine spreman za tisak, a kao prilog dostavlja se sadržaj pripremljenog Vodiča, ponuda za tiskanje i, kao ogled, preslika naslovne stranice Vodiča Koprivničko-krizevačke županije.¹⁵⁰ Otvorenjem novih knjižnica nametnula se potreba za dopunom i osvežavanjem podataka te se u *Izveštaju o radu Društva knjižničara Zadar od 3. 5. 2007. – 31. 5. 2008.* navodi da će se prikupljeni podaci za Vodič ažurirati telefonski, a pismena obavijest uputiti knjižnicama koje nisu dostavile podatke.¹⁵¹ U *Pozivu na Skupštinu Društva knjižničara Zadar* od 14. svibnja 2010. godine, kao 8. točka Dnevnog reda navodi se rad na dovršenju Vodiča, što upućuje na to da se izdavanje Vodiča ponovno aktualiziralo.¹⁵²

U predgovoru Vodiča istaknuto je kako je izdavanje uslijedilo nakon upornog i strpljivog rada te kako je to bilo ostvarivo tek nakon što su se uključili svi voditelji knjižnica Zadarske županije i djelatnici matičnih službi, uz članove uredništva.¹⁵³

¹⁴⁶ Radi se o knjizi: Jurić, Š. Inkunabule u zadarskim knjižnicama. Zadar: Društvo bibliotekara ; Zagreb : Nacionalna i sveučilišna biblioteka, 1985.

¹⁴⁷ Predgovor. // Inkunabule u zadarskim knjižnicama / Jurić, Š. Zadar: Društvo bibliotekara ; Zagreb : Nacionalna i sveučilišna biblioteka, 1985. Str. 5.

¹⁴⁸ Radi se o knjizi: Knjižnice Zadarske županije: vodič. / glavna urednica Mirisa Katić. Zadar: Društvo knjižničara Zadar, 2013. Dostupno i na: https://dkz.hr/wp-content/uploads/2011/10/vodic_po_knjiznicama_w4.pdf. [citirano: 2018-10-25].

¹⁴⁹ Vidi: Gabriel, D.-M. Izvještaj. Nav. dj., 162–163.

¹⁵⁰ Pismohrana Društva knjižničara Zadar, Natječaj, 2000.

¹⁵¹ Vidi: Vitori, V. Pismohrana Društva knjižničara Zadar. Nav. dj.

¹⁵² Bukvić, M. Pismohrana Društva knjižničara Zadar, Poziv na Skupštinu Društva knjižničara Zadar, 14. 5. 2010.

¹⁵³ Usp. Aparac-Jelušić, T. Predgovor. // Knjižnice Zadarske županije : vodič. / glavna urednica Mirisa Katić. Zadar: Društvo knjižničara Zadar, 2013. Str. 9.

U Vodiču su na 89 stranica izloženi osnovni podaci o javnim knjižnicama u Zadarskoj županiji s prikazom rada, povijesti, fonda i specijalnih zbirki, izdavačke djelatnosti i organizacije manifestacija. Prema riječima recenzenta A. Stipčevića, publikacija daje dobar uvid u sadašnje stanje knjižnica u Zadarskoj županiji, a s vremenom će steći i povijesnu dimenziju.¹⁵⁴

4. Zaključak

Društvo knjižničara Zadar 2019. godine obilježava sedamdeset godina postojanja i pripada najstarijim knjižničarskim udrugama u Hrvatskoj. Od osnutka, kao Povjereništvo, prošlo je različite vidove organizacijskog ustroja te od 1998. djeluje pod nazivom Društvo knjižničara Zadar.

Djelatnost koja se vezuje uz rad Društva knjižničara Zadar jest podučavanje putem predavanja i seminara, s ciljem obrazovanja članova i unapređivanja knjižničarstva.

Zorno se može pratiti raspon tema s predavanja tijekom sedam desetljeća na kojima se knjižničari upoznaju s aktualnostima na lokalnoj i globalnoj razini. Teme su se mijenjale u skladu s razvojem struke i novim spoznajama u knjižničarstvu te upućuju na stanje knjižničarstva u određenom razdoblju u Zadarskoj županiji, ali i na njegov napredak.

Kroz kratak prikaz nakladništva može se upoznati i taj vid djelatnosti Društva.

Društvo knjižničara Zadar u svojem je djelovanju pratilo potrebe lokalne knjižničarske i šire zajednice i predavanjima ostvarilo svoju edukativnu ulogu, čime je omogućen cilj Društva koji se odnosi na napredak knjižničarske struke i knjižničarske djelatnosti.

LITERATURA

- Abramović, L. Pregled rada Društva bibliotekara Hrvatske. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 3, 1-4(1954), 148-152.
- Aparac-Jelušić, T. Predgovor. // Knjižnice Zadarske županije: vodič. / glavna urednica Mirisa Katić. Zadar : Društvo knjižničara Zadar, 2013. Str. 9.
- Bukvić, M. Pismohrana Društva knjižničara Zadar, Poziv na Skupštinu Društva knjižničara Zadar, 4. 5. 2000.

¹⁵⁴ Stipčević, A. Uvodna napomena. // Knjižnice Zadarske županije: vodič. / glavna urednica Mirisa Katić. Zadar: Društvo knjižničara Zadar, 2013. Str. 7.

- Derossi, J. Gradska knjižnica u Zadru nakon preuređenja. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 26, 1–4(1982), 215–216.
- Dragija Ivanović, M.; F. Pehar. Izvještaj o radu Društva knjižničara Zadar – 2003/2004 g. [citirano: 2018-10-25]. Dostupno na: https://dkz.hr/wp-content/uploads/2014/01/2003_2004.pdf.
- Dragija Ivanović, M. Izvještaj o radu knjižničara Zadar u periodu 2004.–2006. godine. [citirano: 2018-10-25]. Dostupno na: https://dkz.hr/wp-content/uploads/2014/01/2004_2006.pdf.
- Dragija Ivanović, M. Izvješće o radu Društva knjižničara Zadar u periodu od 26. lipnja 2006. – 03. svibnja 2007. [citirano: 2018-10-25]. Dostupno na: https://dkz.hr/wp-content/uploads/2014/01/2006_2007.pdf.
- Društvo knjižničara Zadar. 4. stručni kolokvij Društva knjižničara Zadar. [citirano: 2018-10-25]. Dostupno na: <https://dkz.hr/?paged=6>.
- Društvo knjižničara Zadar. 6. stručni kolokvij i Skupština Društva knjižničara Zadar. [citirano: 2018-10-25]. Dostupno na: <https://dkz.hr/?paged=5>.
- Društvo knjižničara Zadar. 7. stručni kolokvij Društva knjižničara Zadar i Sveučilišne knjižnice Sveučilišta u Zadru. [citirano: 2018-10-25]. Dostupno na: <https://dkz.hr/?paged=3>.
- Društvo knjižničara Zadar. 8. stručni kolokvij i posjet Zavodu za povijesne znanosti HAZU u Zadru. [citirano: 2018-10-25]. Dostupno na: <https://dkz.hr/?paged=2>.
- Društvo knjižničara Zadar. 9. stručni kolokvij Društva knjižničara Zadar. [citirano: 2018-10-25]. Dostupno na: <https://dkz.hr/?paged=2>.
- Društvo knjižničara Zadar. 10. stručni kolokvij Društva knjižničara Zadar. [citirano: 2018-10-25]. Dostupno na: <https://dkz.hr/?paged=2>.
- Društvo knjižničara Zadar. Djelatnosti. [citirano: 2018-10-25]. Dostupno na: https://dkz.hr/?page_id=39.
- Društvo knjižničara Zadar. Drugi stručni kolokvij Društva knjižničara Zadar. [citirano: 2018-10-25]. Dostupno na: <https://dkz.hr/?paged=10>.
- Društvo knjižničara Zadar. Izvještaji o radu Društva 2013–2016. [citirano: 2018-10-25]. Dostupno na: https://dkz.hr/?page_id=67.
- Društvo knjižničara Zadar. Poludnevni stručni skup i skupština Društva knjižničara Zadar. [citirano: 2018-10-25]. Dostupno na: <https://dkz.hr/?paged=3>.
- Društvo knjižničara Zadar. Poslanje. [citirano: 2018-10-16]. Dostupno na: https://dkz.hr/?page_id=33.
- Društvo knjižničara Zadar. Poziv na radionicu „Knjižnice i društveni mediji“. [citirano: 2018-10-25]. Dostupno na: <https://dkz.hr/?paged=7>.
- Društvo knjižničara Zadar. Poziv na radionicu „MKP“. [citirano: 2018-10-25]. Dostupno na: <https://dkz.hr/?paged=6>.

- Društvo knjižničara Zadar. Poziv na radionicu „Vrednovanje informacijskih usluga“. [citirano: 2018-10-25]. Dostupno na: <https://dkz.hr/?paged=10>.
- Društvo knjižničara Zadar. Predavanje gostujuće profesorice Raphaëlle Bats. [citirano: 2018-10-25]. Dostupno na: <https://dkz.hr/?paged=7>.
- Društvo knjižničara Zadar. Predavanje Melise Lewis o novim tehnologijama u knjižnicama. [citirano: 2018-10-25]. Dostupno na: <https://dkz.hr/?paged=6>.
- Društvo knjižničara Zadar. Radionica Planiranje i upravljanje zaštitom knjižnične građe. [citirano: 2018-10-25]. Dostupno na: <https://dkz.hr/?paged=8>.
- Društvo knjižničara Zadar. Zapisnik sa 5. stručnog kolokvija. [citirano: 2018-10-25]. Dostupno na: <https://dkz.hr/?paged=5>.
- Furlan, Branka. // Hrvatska enciklopedija. Zagreb : Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1999.- . Sv. 4 : Fr - Ht. 2002. Str. 73. Dostupno i na: <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=20871> [citirano: 2019-04-04].
- Gabriel, D. Izvješće o radu Hrvatskoga bibliotekarskog društva za razdoblje od 22. rujna 1994. do 16. rujna 1996. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 39, 3–4(1996), 81–91.
- Gabriel, D.M. Izvještaj o radu Hrvatskoga knjižničarskog društva za razdoblje od 26. rujna 1996. do 7. listopada 1998. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 41, 1–4(1998), 151–163.
- Gabriel, D.M. Zapisnik s 31. skupštine Hrvatskoga knjižničarskog društva „Korisnici u 21. stoljeću – izazov za knjižničarsku struku“ : Zadar, 7.–10. listopada 1998. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 41, 1–4(1998), 182–191.
- Galić, P. Čedo Škorić : (1921 – 1986). // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 29, 1–4(1986), 163–164.
- Galić, P. Sjećanja i razmišljanja jednoga knjižničara : uz 50. obljetnicu hrvatskoga knjižničarskog društva. // Hrvatsko knjižničarsko društvo : 14. III. 1940. – 14. III. 2000.: spomenica. / uredila Daniela Živković. Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2000. Str. 130–131.
- Gomerčić, N. Izvještaj o radu Hrvatskoga bibliotekarskog društva između 19. i 20. skupštine. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 21, 1–4(1975), 55–73.
- Hanž, B. Rad Hrvatskoga bibliotekarskog društva od svibnja 1971. do svibnja 1973. : (Tajnički izvještaj podnesen XIX godišnjoj skupštini održanoj 18. V 1973. u Rijeci) // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 19, 1–4(1973), 86–98.
- Hergešić, B. III. kongres Saveza društava bibliotekara Jugoslavije : (27.–29. travnja 1956.). // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 1–4(1955–1957), 140–150.
- Horvat, A.; Mišetić. Uloga stručnoga knjižničarskog društva danas. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 56, 1–2(2013), 1–12. Dostupno i na: https://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=170246 [citirano: 2018-10-11].
- HR-DAZD-613: Društvo knjižničara Zadar, 1949.–1959.

HR-DAZD-613: Društvo knjižničara Zadar, 1960.–1987.

HR-DAZD-613: Društvo knjižničara Zadar, 1988.–2000.

Jurić, Š. Inkunabule u zadarskim knjižnicama. Zadar: Društvo bibliotekara ; Zagreb : Nacionalna i sveučilišna biblioteka, 1985.

Katić, E. Izvješće o radu Društva : za period od rujna 2000. do rujna 2002. [citirano: 2018-10-25]. Dostupno na: https://dkz.hr/wp-content/uploads/2014/01/2000_2002.pdf.

Knjižnice Zadarske županije: vodič. / glavna urednica Mirisa Katić. Zadar: Društvo knjižničara Zadar, 2013. Dostupno i na: https://dkz.hr/wp-content/uploads/2011/10/vodic_po_knjiznicama_w4.pdf [citirano: 2018-10-25].

Maštrović, V. Izvještaj o radu povjereništva Društva bibliotekara Hrvatske u Zadru kroz društveni period 1949/50, t.j. do II. redovne godišnje skupštine. Arhiv Zadar.

Mišić, J. Rad Društva bibliotekara Hrvatske od svibnja 1969. do svibnja 1971.: (tajnički izvještaj podnesen na XVIII godišnjoj skupštini održanoj 7. V 1971. u Slavenskoj Požegi). // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 17, 1–2(1971), 77–89.

Pažameta, I. Izvještaj o radu hrvatskoga bibliotekarskog društva između XXIII. I XXIV. redovne skupštine. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 27, 1–4(1983–1984), 57–96.

Peljušić-Katić, M. Nakladnička djelatnost Društva bibliotekara u Zadru. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 33, 1–4(1990), 173–174.

Petrović, J. Društvo knjižničara Zadar. Hrvatsko knjižničarsko društvo : 14. III. 1940. – 14. III. 2000.: spomenica. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2000. Str. 70–72.

Pismohrana Društva knjižničara Zadar, Natječaj, 2000.

Pismohrana Društva knjižničara Zadar, Poziv na Dane mladih knjižničara, 2008.

Pismohrana Društva knjižničara Zadar, Poziv na Dane mladih knjižničara, 2009.

Pismohrana Društva knjižničara Zadar, pozivi na predavanja, 2003.

Pismohrana Društva knjižničara Zadar, pozivi na predavanja, 2008.

Pismohrana Matične službe Gradske knjižnice Zadar, pozivi na predavanja, 2005.

Pismohrana Matične službe Gradske knjižnice Zadar, pozivi na predavanja, 2009.

Pismohrana Matične službe Gradske knjižnice Zadar, pozivi na predavanja, 2010.

Pismohrana Matične službe Gradske knjižnice Zadar, pozivi na predavanja, 2012.

Pismohrana Matične službe Gradske knjižnice Zadar, pozivi na predavanja, 2014.

Pismohrana Matične službe Gradske knjižnice Zadar, pozivi na predavanja, 2015.

Pismohrana Matične službe Gradske knjižnice Zadar, pozivi na predavanja, 2016.

Pismohrana Matične službe Gradske knjižnice Zadar, pozivi na predavanja, 2017.

Pismohrana Matične službe Gradske knjižnice Zadar, pozivi na predavanja, 2018.

- Plan rada za 1988/89. godinu. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 31, 1–4(1988), 167–169.
- Predgovor. // Inkunabule u zadarskim knjižnicama. / Šime Jurić. Zadar: Društvo bibliotekara ; Zagreb: Nacionalna i sveučilišna biblioteka, 1985. Str. 5.
- Radman, N. Drugi festival hrvatskih bibliobusa i Osmi okrugli stol o pokretnim knjižnicama: (Zadar, 25. travnja 2008.). // HKD Novosti 40(2008). Dostupno i na: <https://www.hkdrustvo.hr/hkdnovosti/clanak/33>. [citirano: 2018-10-25].
- Sečić, D. Dvadesetpeti redovna skupština Hrvatskoga bibliotekarskog društva, Zadar 1985. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 28, 1–4(1985), 161–164.
- Stipčević, A. Društvo bibliotekara Hrvatske (1948–1968) // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 14, 3–4(1968), 201–209.
- Stipčević, A. Uvodna napomena. // Knjižnice Zadarske županije: vodič. / glavna urednica Mirisa Katić. Zadar : Društvo knjižničara Zadar, 2013. Str. 7.
- Vitori, V. Društvo knjižničara Zadar. [citirano: 2018-10-25]. Dostupno na: https://dkz.hr/wp-content/uploads/2014/01/2007_2009.pdf.
- Vitori, V. Pismohrana Društva knjižničara Zadar, Izvješće o radu Društva knjižničara Zadar za razdoblje od 2007.–2009.
- Vuković, V. Seminar za knjižničare i bibliotekare. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 8, 3–4(1962), 185–186.
- Zaključci sa VIII. godišnje skupštine Društva bibliotekara Hrvatske 31. III. 1957.
- Živković, D. Izvještaj o radu Hrvatskoga bibliotekarskoga društva za razdoblje 25. 5. 1987. – 14. 4. 1989. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 32, 1–4(1989), 177.–191.
- Živković, D. Izvještaj o radu Hrvatskoga bibliotekarskog društva za razdoblje 7. 5. 1992. –22. 9. 1994.. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 38, 3–4(1994), 133–142.
- Živković, D. Osnutak i prve godine rada : pogled u arhivu. // Hrvatsko knjižničarsko društvo : 14. III. 1940. – 14. III. 2000. : spomenica. / uredila Daniela Živković. Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2000. Str. 9–16. Dostupno i na: https://www.hkdrustvo.hr/hr/o_nama/povijest/ [citirano: 2018-10-10].
- Živković, D. Pogled u povijest Hrvatskoga knjižničarskog društva na njegovu 70. obljetnicu. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 53, 3/4(2010), 161–165. Dostupno i na: <https://hrcak.srce.hr/80586> [citirano: 2018-10-14].